

Stichting Pensioenfonds Forbo

Crisisplan
Bijlage I bij ABTN

Versiebeheer

Versie	Auteur	Datum	Revisie
V1.0	Bestuur SPF	1 mei 2012	Toevoeging Crisisplan
V2.0	TW	16 juni 2015	Verwerking aangepaste FTK
V3.0	WTW	1 september 2016	Aanpassing crisisplan
V4.0	Bestuur SPF	15 december 2016	Algehele revisie ABTN
V5.0	DM	20 januari 2017	Herijkte losse versie
V6.0	WTW	11 juli 2017	Jaarlijkse update herstelplan
V7.0	DM/WTW	1 december 2019	Jaarlijkse actualisatie
V8.0	DM/WTW	April 2020	Jaarlijkse update herstelplan en actualisatie
V9.0	DM/WTW	September 2021	Jaarlijkse update herstelplan en actualisatie

Inhoudsopgave

Inleiding	1
1 Crisisplan	2
1.1 Wanneer is er sprake van een crisissituatie	3
2 Dekkingsgraad waarbij het fonds er zonder korten niet meer uit kan komen	5
3 Maatregelen om te voorkomen dat het fonds wegzakt naar kritieke grens	8
3.1 Nadere detaillering van de maatregelen	9
3.2 Welke maatregelen zijn realistisch ten tijde van een crisissituatie	11
4 Hoe vindt evenwichtige belangenafweging plaats	15
5 Wijze van communiceren	16
6 Wijze van besluitvorming	19
7 Jaarlijkse toetsing crisisplan	21
7.1 Flowchart beoordeling DG en BDG ten aanzien van het crisisplan	22
8 Financieel herstel; beleid inzake al dan niet ongedaan maken van maatregelen	24
Bijlage A: Besluitvormingsproces bestuur	25
Bijlage B: Overzicht maatregelen	26
Bijlage C: Actuele contactgegevens bestuursleden, overige gremia en instanties	Error! Bookmark not defined.
Bijlage D: Woordvoerderschap en expertisegebieden	28

Inleiding

Stichting Pensioenfonds Forbo (hierna SPF) is een ondernemingspensioenfonds zoals bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet. Het pensioenfonds voert de pensioenregelingen uit voor de werknemers van Forbo Flooring BV, Forbo Eurocol Nederland BV en Forbo-Novilon BV. Voor verdere specificatie van de regelingen wordt verwezen naar hoofdstuk 5 (Pensioenregelingen) van de ABTN. In de overeenkomsten met aangesloten ondernemingen zijn de wederzijdse verantwoordelijkheden, bevoegdheden, rechten en (financiële) plichten vastgelegd.

1 Crisisplan

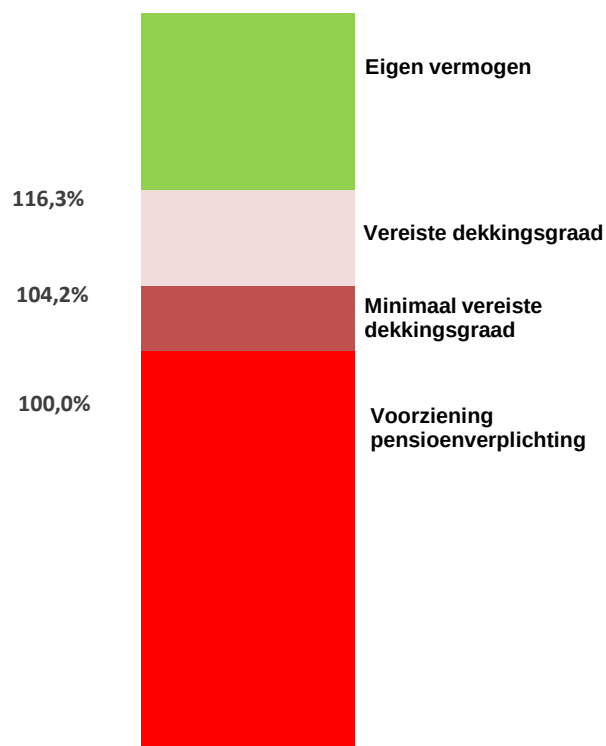
In dit crisisplan is weergegeven welke maatregelen het bestuur van SPF op korte termijn effectief zou kunnen inzetten indien de dekkingsgraad zich zeer snel beweegt naar de kritieke grens waardoor het realiseren van de statutaire doelstelling van SPF in het geding komt. Tevens biedt dit crisisplan inzicht wanneer en op welke wijze wordt gecommuniceerd naar de stakeholders indien het bestuur (nood)gedwongen maatregelen neemt. Dit crisisplan is een bijlage van de actuariële en bedrijfstechnische nota (hierna ABTN).

In het onderhavige crisisplan zijn de maatregelen, belangenafweging, besluitvorming en wijze van communiceren beschreven.

Buiten dat er sprake kan zijn van een crisis kan er zich ook een calamiteit voordoen. SPF heeft naast dit crisisplan ook nog een calamiteitenbeleid vermogensbeheer. Een calamiteit is gedefinieerd als een gebeurtenis die een zeer grote impact kan hebben op de vermogenspositie van SPF. Er kan sprake zijn van een calamiteit zonder dat er sprake is van een crisis als het vermogen ten gevolge van de calamiteit nog boven het minimaal vereist eigen vermogen blijft. Andersom kan ook sprake zijn van een crisis zonder dat er sprake is van een calamiteit. Bijvoorbeeld, als het eigen vermogen langzaam, dus zonder verrassingselement, terugzakt tot onder het minimaal vereist eigen vermogen. In het calamiteitenbeleid vermogensbeheer zijn de processen en procedures vastgelegd welke binnen SPF benodigd zijn voor een adequate afhandeling van eventuele calamiteiten. Het Calamiteitenbeleid Vermogensbeheer is als bijlage N bij de ABTN gevoegd.

1.1 Wanneer is er sprake van een crisissituatie

Het bestuur van SPF heeft een drietal grenzen in haar dekkingsgraad gedefinieerd wanneer zij acties/maatregelen onderneemt om de dekkingsgraad bij te sturen.

Indien de beleidsdekkingsgraad zich boven de vereiste dekkingsgraad bevindt, bekijkt het bestuur de inzet van de ALM-stuurmaatregelen. Indien de beleidsdekkingsgraad onder de vereiste dekkingsgraad zakt, wordt een herstelplan opgesteld. Indien de beleidsdekkingsgraad niet binnen de toegestane hersteltermijn herstelt dan dient SPF kortingsmaatregelen te nemen. De acties/maatregelen zijn hieronder nader toegelicht.

1 Dekkingsgraad op of boven vereiste dekkingsgraad → Nominaal

Boven de grens van de vereiste dekkingsgraad bekijkt het bestuur nauwgezet naar de inzet van de ALM-stuurmaatregelen (zie hoofdstuk 3 voor verdere informatie).

NB. De vereiste dekkingsgraad is afhankelijk van meerdere factoren, waaronder de samenstelling van de beleggingen en de samenstelling van het deelnemersbestand.

2 Dekkingsgraad onder vereiste dekkingsgraad → Maatregelen herstel

Indien SPF op grond van de beleidsdekkingsgraad niet langer voldoet aan het vereist vermogen (per ultimo 2020 gelijk aan 116,3%) dient SPF binnen drie maanden een herstelplan in bij DNB. De toets of SPF op basis van de beleidsdekkingsgraad nog voldoet aan het vereist vermogen vindt plaats per einde van een kalenderkwartaal. Indien SPF op het moment waarop het herstelplan uiterlijk moet worden ingediend,

op basis van beleidsdekkingsgraad weer voldoet aan het vereist vermogen, hoeft het alsnog geen herstelplan in te dienen. Zolang er sprake is van een beleidsdekkingsgraad die lager is dan de vereiste dekkingsgraad zal er jaarlijks een geactualiseerd herstelplan moeten worden opgesteld. Het bestuur heeft de mogelijkheid om de ALM-stuurmaatregelen in te zetten (zie hoofdstuk 3). Het herstelplan wordt ter informatie aan het verantwoordingsorgaan toegezonden.

3 Dekkingsgraad langdurig onder minimaal vereiste dekkingsgraad; herstel niet meer mogelijk binnen wettelijk gestelde termijnen

Naar mening van het bestuur van SPF is er sprake van een (financiële) crisissituatie van het pensioenfonds indien de dekkingsgraad zich bevindt op of zeer snel beweegt richting de kritieke dekkingsgraad waardoor het realiseren van de doelstellingen van het pensioenfonds in gevaar komt. Meer concreet: als de dekkingsgraad daalt onder de minimaal vereiste dekkingsgraad (per 31 december 2020: 104,2%) en het ernaar uit ziet dat de nominale dekkingsgraad zich niet binnen de daaraan door de toezichthouder gestelde termijnen kan herstellen boven de minimaal vereiste dekkingsgraad. Het bestuur zal in dergelijke gevallen, naast de onder 1. en 2. bedoelde maatregelen, uiterste maatregelen treffen om zorg te dragen dat de trend van de dekkingsgraad naar boven wordt bijgesteld. Indien deze maatregelen niet afdoende zijn om de dekkingsgraad op of boven de kritieke grens te plaatsen zoals gedefinieerd in het herstelplan zal het bestuur genoodzaakt zijn om het korten van de rechten als ultiem redmiddel te hanteren (zie hoofdstuk 3 voor verdere verdieping).

In hoofdstuk 2 zijn de kritieke grenzen (minimale dekkingsgraad waarbij er nog geen sprake is van een crisissituatie en het mogelijk korten van de rechten) nader geconcretiseerd bij verschillende verwachte rendementen en mogelijke resterende looptijden voor herstel.

2 Dekkingsgraad waarbij het fonds er zonder korten niet meer uit kan komen

Het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) komt voor SPF uit op 4,2% van de technische voorzieningen (TV). De minimaal vereiste nominale dekkingsgraad is derhalve gelijk aan 104,2%. Het MVEV wordt op periodieke basis getoetst en indien benodigd opnieuw vastgesteld. Actualisatie vindt als uitgangspunt eens in de drie jaar plaats of eerder (op basis van de ALM studie), indien er sprake is van tussentijds wijzigingen in regelgeving, risico's en/of bestandsamenstelling.

Op basis van de gegevens van het jaarwerk van ultimo 2020 is een kritieke grens gedefinieerd waarop of waarboven de dekkingsgraad zich dient te begeven om de trend in te zetten en de 116,3% aan dekkingsgraad te behalen. De kritieke grens is in grote mate afhankelijk van de marktomstandigheden (zoals de marktrente) en de toekomstige verwachtingen bij de vaststelling van het kritieke pad (zoals het te behalen rendement). Vooraf is derhalve geen harde ondergrens te noemen bij welke dekkingsgraad een fonds niet meer kan herstellen zonder te korten.

Per 1 januari 2015 is een lange termijnherstelplan van kracht. Ter referentie is hieronder het verwachte herstel opgenomen op basis van de herstelplanmethodiek zoals voorgeschreven door DNB. De tabel is vastgesteld op basis van parameters uit het jaarwerk per 31 december 2020. De tabel sluit aan bij het herstelplan zoals per Q1 2021 ingediend bij DNB.

Jaar	Feitelijke DG primo	Δ dekkingsgraad (oorzaken voor mutaties van de feitelijke dekkingsgraad)						Feitelijke DG ultimo	BeleidsDG ultimo	Vereist vermogen (strategisch)
		Premie M1	Uitkering M2	Indexatie/korting M3	RTS M4	Over- rendement M5	Overig M6			
		Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt			
	%							%	%	%
2020	104,9	-0,6	0,1	0,0	-13,3	12,3	1,5	104,9	98,6	116,3
2021	104,9	-0,6	0,1	0,0	0,0	2,9	-0,1	107,2	106,1	116,3
2022	107,2	-0,4	0,1	0,0	0,0	3,0	0,0	109,9	108,7	116,3
2023	109,9	-0,4	0,1	0,0	0,0	3,0	0,0	112,6	111,4	116,3
2024	112,6	-0,5	0,2	-0,2	0,0	3,1	0,0	115,2	113,9	116,3
2025	115,2	-0,6	0,3	-0,7	0,0	3,1	-0,1	117,2	116,0	116,3
2026	117,2	-0,6	0,3	-1,1	0,0	3,2	0,0	119,0	117,7	116,3
2027	119,0	-0,7	0,4	-1,4	0,0	3,0	0,0	120,3	119,1	116,3
2028	120,3	-0,7	0,4	-1,6	0,0	3,1	0,0	121,5	120,2	116,3
2029	121,5	-0,7	0,5	-1,9	0,0	3,1	0,0	122,5	121,1	116,3
2030	122,5	-0,7	0,6	-2,0	0,0	3,0	-0,2	123,2	121,9	116,3

De kritieke ondergrens van de actuele dekkingsgraad per 31 december 2021 is volgens bovenstaande uitgangspunten bepaald op 94,7%. Hierbij hoort een beleidsdekkingsgraad van 93,7%. Om de kritieke ondergrens te bepalen, wordt de actuele dekkingsgraad per 31 december 2020 zo aangepast dat de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2030 gelijk is aan de vereiste dekkingsgraad. Mocht de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2021 lager zijn dan 93,7% dan is het niet meer mogelijk zonder korting op de vereiste dekkingsgraad te komen van 116,3% per 31 december 2030 uitgaande van de uitgangspunten gehanteerd in het herstelplan per 1 januari 2021. Of dit daadwerkelijk tot bijvoorbeeld kortingsmaatregelen leidt, zal dan afhangen van de actualisatie van het herstelplan op basis van de uitgangspunten per 31 december 2021.

Op basis van de omstandigheden per 31 december 2020 geldt het volgende overzicht voor de kritieke ondergrens, gerelateerd aan het niveau van het vereist eigen vermogen:

	Per 31 december 2021						
Scenario	VEV - 3%	VEV - 2%	VEV - 1%	VEV (=116,3%)	VEV + 1%	VEV + 2%	VEV + 3%
Dekkingsgraad	92,1%	93,0%	93,8%	94,7%	95,5%	96,3%	97,2%
Beleidsdekkingsgraad	91,1%	92,0%	92,8%	93,7%	94,5%	95,3%	96,1%

Bij de vaststelling van bovenstaande kritieke ondergrenzen is alleen het niveau van het VEV aangepast waar de beleidsdekkingsgraad naar toe dient te groeien. Er vindt geen aanpassing plaats van het verwachte rendement.

Naast de gevoeligheid van de kritieke ondergrens voor wat betreft het VEV is ook gekeken naar gevoeligheid voor de rente. Hieronder is de uitkomst daarvan te zien. Let op: het verwachte rendement is ook deels afhankelijk van de rentestand en is dus ook aangepast is de verschillende situaties. Het niveau van de premie is wel gelijk gelaten.

	Kritieke ondergrens vereist vermogen per 31 december 2021				
Scenario	Rente - 1%	Rente - 0,5%	Basisscenario	Rente + 0,5%	Rente + 1,0%
Dekkingsgraad	91,0%	92,8%	94,7%	95,6%	94,5%
Beleidsdekkingsgraad	89,8%	91,7%	93,7%	94,7%	93,8%

Bijvoorbeeld: mocht de rente met 1 procentpunt dalen ten opzichte van de situatie per 31 december 2020, dan zou het volgens het huidige herstelplan niet meer mogelijk zijn om zonder korten per 31 december 2030 op de vereiste dekkingsgraad van 116,3% te komen indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan 89,8% per 31 december 2021.

Indien het pensioenfonds in een dekkingstekort verkeert, zal het fonds uiterlijk binnen zes meetmomenten een beleidsdekkingsgraad moeten hebben minimaal gelijk aan het minimaal vereiste dekkingsgraad. Het eerste meetmoment was op 31 december 2019. Het zesde meetmoment is dus op 31 december 2024.

De prognose voor de kritieke ondergrens voor de komende jaren is in onderstaande tabel weergegeven:

	Kritieke ondergrens minimaal vereist vermogen				
Per	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Dekkingsgraad	95,5%	97,7%	100,3%	102,8%	105,4%
Beleidsdekkingsgraad	97,8%	96,7%	99,1%	101,6%	104,2%

Bijvoorbeeld: mocht de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2021 lager zijn dan 96,7% dan zou het volgens het huidige herstelplan niet mogelijk zijn om zonder korting per 31 december 2024 een beleidsdekkingsgraad te hebben minimaal gelijk aan 104,2%. Dit betekent niet dat er per 31 december 2021 een korting doorgevoerd moet worden, want het fonds heeft dan nog geen zes meetmomenten onder de minimaal vereiste dekkingsgraad gezeten. Let op: er wordt in bovenstaande situatie geen rekening gehouden met het feit dat de door te voeren korting nihil is wanneer op het zesde meetmoment de feitelijke dekkingsgraad hoger is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad.

De gevoeligheid van de kritieke ondergrens gerelateerd aan de minimaal vereiste dekkingsgraad voor de rente is bekeken. Hieronder is de uitkomst daarvan te zien. Let

op: het verwachte rendement is ook deels afhankelijk van de rentestand en is dus ook aangepast in de verschillende situaties. Het niveau van de premie is wel gelijk gelaten.

	Kritieke ondergrens minimaal vereist vermogen per 31 december 2021				
Scenario	Rente - 1%	Rente - 0,5%	Basisscenario	Rente + 0,5%	Rente + 1,0%
Dekkingsgraad	96,6%	97,1%	97,7%	98,3%	97,9%
Beleidsdekkingsgraad	95,4%	96,0%	96,7%	97,4%	97,1%

Bijvoorbeeld: mocht de rente met 1% dalen ten opzichte van de situatie per 31 december 2020, dan zou het volgens het huidige herstelplan niet meer mogelijk zijn om zonder korten per 31 december 2024 op de minimaal vereiste dekkingsgraad van 104,2% te komen indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan 95,4% per 31 december 2021.

Opgemerkt zij dat de kritieke ondergrenzen gebaseerd zijn op verwachtingswaarden uit het herstelplan. Daarbij heeft het bestuur binnen het wettelijke toegestane kader bewust gekozen voor de uitgangspunten conform dit herstelplan.

Indien de dekkingsgraad zich langdurig onder de kritieke grens bevindt dan spreekt het bestuur van het pensioenfonds over een dekkingsgraad waarbij het pensioenfonds er zonder korten niet uit kan komen en zal het bestuur overwegen uiterste maatregelen in te zetten (zie hoofdstuk 4 voor verdere verdieping). De rekenrente betreft de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur (gebaseerd op UFR).

3 Maatregelen om te voorkomen dat het fonds wegzakt naar kritieke grens

Het bestuur van SPF heeft de maatregelen die genomen kunnen worden om te voorkomen dat de dekkingsgraad wegzakt onder de kritieke grens geprioriteerd.

Prioritering van de te nemen maatregelen

1. Allereerst heeft het bestuur van SPF de mogelijkheid om, indien de dekkingsgraad zich bevindt boven de vereiste dekkingsgraad, de ALM-stuurmaatregelen Indexatie en Beleggingsbeleid te veranderen. De ALM-maatregelen Premie en Regeling zijn een gegeven. Hier heeft het bestuur van het pensioenfonds geen (directe) invloed op. Alleen de sociale partners kunnen hier verandering in aanbrengen.
2. De premie wordt door sociale partners vastgesteld en vervolgens na afloop van de cao overeenkomst voor de toekomstige pensioenopbouw aangepast en uitgedrukt als een vast percentage van de pensioengrondslagsom en de som van de voor dat jaar van toepassing zijnde ploegentoeslagen. Het bestuur dient te beoordelen of de regeling uitgevoerd kan worden tegen de afgesproken premie. Advies hierover wordt ingewonnen bij de adviserend actuaris.
3. Indien de dekkingsgraad zich begeeft onder de grens van de vereist dekkingsgraad, maar zich bevindt boven de minimaal vereiste dekkingsgraad kan het bestuur op basis van een herstelplan wederom de ALM-stuurmaatregelen in zetten om de dekkingsgraad mogelijkerwijs bij te sturen. In het herstelplan werkt SPF uit hoe het binnen de maximale resterende duur van het herstelplan weer voldoet aan het strategisch vereiste dekkingsgraad op basis van beleidsdekkingsgraad. SPF mag ook kiezen voor een kortere hersteltermijn. De gekozen hersteltermijn wordt in alle gevallen door SPF onderbouwd vanuit het belang van deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden. De begindatum voor een herstelplan is daarbij het einde van het kwartaal waarin het reservetekort is ontstaan. DNB moet instemmen met het herstelplan. Het pensioenfonds moet in het herstelplan rekening houden met te verwachten overrendement. Daarnaast zal het de sturingsmiddelen inzetten die het tot zijn beschikking heeft, zoals premieverhoging, het stoppen van indexeren of het ontvangen van een bijstorting van de werkgever. Indien alle beschikbare sturingsmiddelen maximaal ingezet zijn en het pensioenfonds desondanks naar verwachting niet binnen de gekozen herstelperiode aan de vereiste dekkingsgraad kan voldoen, moet het sturingsmiddel van het korten van pensioenaanspraken en -rechten worden ingezet (zie ook navolgende punt).
4. Indien de dekkingsgraad wegzakt onder de kritieke grens, ook wel kritieke grens vanuit het herstelplan, dan heeft het bestuur als uiterste maatregel het korten van de rechten. Het bestuur hanteert hierbij als uitgangspunt dat er niet meer gekort wordt dan strikt noodzakelijk.
5. Indien SPF langer dan 6 meetmomenten in een dekkingstekort verkeert worden de aanspraken ineens en dusdanig onvoorwaardelijk gekort dat de niet-gemiddelde dekkingsgraad direct het niveau van de minimale vereiste dekkingsgraad bereikt.

Deze korting mag gespreid worden geëffectueerd over de maximale resterende duur van het herstelplan zodat deze pas geleidelijk tot uiting komt in de pensioenuitkeringen.

6. Indien SPF in reservetekort verkeert en naar verwachting niet binnen de maximale resterende duur van het herstelplan kan herstellen tot de vereiste dekkinggraad zal er een korting ter grootte van $1/10^e$ van het verschil tussen de vereiste dekkinggraad en de aan het einde van het herstelplan verwachte beleidsdekkinggraad worden doorgevoerd.

Als (uiterste) maatregel ter voorkoming van een korting van de rechten zouden de sociale partners, het bestuur van het pensioenfonds staat buiten deze discussie, een nieuwe pensioenovereenkomst overeen kunnen komen.

3.1 Nadere detaillering van de maatregelen

In dit hoofdstuk worden de mogelijke maatregelen besproken en wordt aangegeven hoe realistisch deze zijn om zorg te dragen dat de dekkinggraad zich begeeft richting de gewenste dekkinggraad.

De maatregelen die genomen kunnen worden zolang de nominale dekkinggraad zich boven de vereiste dekkinggraad bevindt zijn de ALM-variabelen indexatie en beleggingsbeleid zoals hieronder schematisch weergegeven:

schematische weergave ALM-variabelen

Het pensioenfonds kan boven de grens van de vereiste dekkingsgraad de ALM-variabelen indexatie en beleggingsbeleid hanteren om de dekkingsgraad te kunnen bijsturen. De ALM-variabelen premie en regeling kunnen echter niet worden ingezet door het bestuur aangezien dit een aangelegenheid is voor de sociale partners. Het bestuur ziet dit dan ook niet als een realistische maatregel die zij kan nemen om de dekkingsgraad bij te sturen. (Wanneer de dekkingsgraad zich onder de minimaal vereiste dekkingsgraad bevindt dient tevens de ALM-variabele 'aanpassen beleggingsbeleid' in beginsel niet te leiden tot een verhoging van het balansrisico of verhoging van het VEV).

NB: De premie wordt door sociale partners vastgesteld en vervolgens na afloop van de cao overeenkomst voor de toekomstige pensioenopbouw aangepast en uitgedrukt als een vast percentage van de pensioengrondslagsom en de som van de voor dat jaar van toepassing zijnde ploegentoeslagen.

Indien de dekkingsgraad zich bevindt tussen de minimaal vereiste dekkingsgraad en de vereiste dekkingsgraad heeft het bestuur wederom de ALM-variabelen indexatie en beleggingsbeleid om de dekkingsgraad te beïnvloeden. Dit zal worden verwerkt in het herstelplan.

Indien de dekkingsgraad zich onder de kritieke grens begeeft (zie tabel hoofdstuk 2), is de realistisch te nemen maatregel het korten van de rechten tot het niveau waarbij de dekkingsgraad de trend van de kritieke grens weer gaat volgen.

Alvorens tot korten wordt overgegaan wordt onderzocht of de regeling versoerd kan worden. Alleen sociale partners kunnen de regeling herzien. Aangezien het aanpassen van de regeling daarmee niet tot de bevoegdheid van het bestuur hoort, kan het bestuur dit alleen ter overweging neerleggen bij de sociale partners. Indien sociale partners niet tot overeenstemming kunnen komen over dit onderwerp, kan het bestuur niet anders dan overgaan tot het korten van rechten in dergelijke gevallen.

3.2 Welke maatregelen zijn realistisch ten tijde van een crisissituatie

Tijdens een crisissituatie kunnen diverse maatregelen genomen worden om de dekkingsgraad bij te sturen. Hierover dienen werkgever en/of sociale partners een besluit te nemen. Het pensioenfonds zal in een crisissituatie werkgever en/of sociale partners attenderen om de volgende maatregelen te onderzoeken, te weten:

1. Additionele bijstorting of tussentijdse premieverhoging
2. Het al dan niet aanpassen van de pensioenregeling(en)
3. Het al dan niet korten van pensioenrechten- en aanspraken (ultiem redmiddel; ter beslissing aan het bestuur)

Additionele bijstorting / tussentijdse premieverhoging

Gegeven het karakter van de pensioenregeling (CDC-regeling) is er geen kans op additionele bijstorting. Een tussentijdse premieverhoging is beperkt bespreekbaar met sociale partners.

Het al dan niet aanpassen van de pensioenregeling

Als de dekkingsgraad zich begeeft richting kritieke grenzen en/of de financiering van de pensioenregeling niet langer in lijn ligt met de kostprijs van pensioen, bijvoorbeeld omdat ontwikkelingen in renteniveau of levensverwachting daartoe aanleiding geven, worden de sociale partners gevraagd de regeling voor de toekomst zodanig aan te passen dat het financieringsevenwicht weer is hersteld en/of een marge in de premie ontstaat om herstel te bespoedigen.

Aanpassing van de pensioenregeling kan onder meer door:

- Structurele verlaging van de pensioenopbouw c.q. opbouwpercentage.
- Verhoging van de franchise.
- Wijziging van de regeling met betrekking tot de verzekering van het nabestaandenpensioen.
- Verhogen van de pensioenleeftijd.
- Aanpassen van de aard van de pensioenregeling.

Het bestuur zal de werkgevers en/of sociale partners in deze situatie op de hoogte brengen van de noodzaak van de aanpassing van de pensioenregeling (en daarin een adviserende rol vervullen).

Deze maatregel wordt niet gezien als een realistische maatregel. Hierbij wordt opgemerkt dat het bestuur geen rol heeft in de besluitvorming tijdens het overleg tussen werkgevers en sociale partners over het versoberen van de regeling.

Het al dan niet korten van pensioenrechten

Als de dekkingsgraad zich gedurende langere tijd onder de kritieke grens begeeft en de overige maatregelen zijn uitgeput om binnen de wettelijke termijn uit een dekkingstekort te komen moet het fonds ertoe overgaan de rechten te korten. Het bestuur zal op basis van het herstelplan de korting doorvoeren per april van het jaar volgend op het jaar waarin op basis van de dekkingsgraad ultimo boekjaar tot een korting is besloten, nadat alle deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden hierover zijn geïnformeerd.

Bij de bepaling van de hoogte van de korting zijn alle financiële middelen ingezet die in de stichting zijn ondergebracht ten behoeve van pensioenopbouw. Op basis hiervan worden in beginsel alle deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden in een dergelijk scenario procentueel gelijk gekort (uniforme korting). Afhankelijk van de financiële omstandigheden en andere ingezette maatregelen zou het bestuur van vorenstaande kunnen afwijken. Overwegingen van evenwichtige belangenbehartiging worden hierbij altijd in acht genomen.

Deze maatregel wordt gezien als een realistische maatregel, maar alleen toegepast als ultiem redmiddel.

Het bestuur is van mening dat alles in het werk moet worden gesteld om korten te voorkomen. Daarom zijn alle maatregelen geïnventariseerd en beoordeeld op effectiviteit en haalbaarheid. Zie hiervoor de tabel in de bijlage.

Het bestuur kan de in de hierboven opgesomde maatregelen inzetten. In onderstaande tabel is per maatregel een verwijzing opgenomen naar de documenten van het fonds en wordt de inzet en prioritering aangegeven.

Maatregel	Abtn	Uitvoerings- overeenkomst	Pensioen- reglement	Inzet en prioriteit
Premie verhogen	H9	Art. 4	Art. 12	regulier beleid, tussentijds alleen in overleg met sociale partners
Verminderen toeslagen	H10.3	Art. 10	Art. 15, 24	regulier beleid
Verminderen opbouw toekomst	H10.4	Art. 11	Art. 7 lid 1 sub b	regulier beleid; jaarlijks te bezien
Versoberen regeling		-	-	2 ^e
Beleggingsbeleid	H8	-	-	1e
Korten aanspraken	H10.5	Art. 4.3	Art.24	3e

Opmerking m.b.t. 'Verminderen opbouw toekomst': Deze heeft geen direct effect op de dekkingsgraad, maar is beleid op het moment dat de premie niet toereikend is. Dit kan daarmee ook van toepassing zijn als er geen crisissituatie is.

De impact op de dekkingsgraad bij de verschillende crisismaatregelen is in onderstaande tabel weergegeven. Hierbij is telkens uitgegaan van een dekkingsgraad van 100%.

Crisismaatregel	Inzet maatregel	Impact / herstelkracht op dekkingsgraad	Effectiviteit
Versoberen regeling	Verlagen opbouw met%	geen direct effect; mogelijk ruimte in premie tbv herstel	jaarlijks
	Verhogen pensioenleeftijd	geen direct effect; mogelijk ruimte in premie tbv herstel	eenmalig; herhaling indien noodzakelijk
	Verhoging franchise	geen direct effect; mogelijk ruimte in premie tbv herstel	eenmalig; herhaling indien noodzakelijk
	Aanpassen aard regeling	geen direct effect; mogelijk ruimte in premie tbv herstel	
	Wijziging verzekering /opbouw nabestaanden-pensioen	geen direct effect; mogelijk ruimte in premie tbv herstel	eenmalig; herhaling indien noodzakelijk
Aanpassen beleggingsbeleid	Overrendement verhogen met%	geen direct effect	jaarlijks
Korten rechten	Korten met 5%	+ 5%	eenmalig; herhaling indien noodzakelijk en mogelijk

4 Hoe vindt evenwichtige belangenafweging plaats

Indien er gekort dient te worden in de rechten zullen alle deelnemers in gelijke mate worden gekort

Naar mening van het bestuur van SPF is het gegeven de aard en de opzet van de (verschillende) pensioenregelingen niet wenselijk om onderscheid te maken naar actieve-/inactieve deelnemers en/of slapers dan wel naar leeftijdscohorten bij het doorvoeren van maatregelen om de dekkingsgraad bij te sturen.

Bij de bepaling van de hoogte van de korting zijn alle financiële middelen ingezet die in de stichting zijn ondergebracht ten behoeve van pensioenopbouw. Indien er gekort dient te worden in de rechten zullen alle deelnemers (actieven, inactieven en slapers) in beginsel in gelijke mate worden gekort. Afhankelijk van de financiële omstandigheden en andere ingezette maatregelen zou het bestuur van vorenstaande kunnen afwijken. Overwegingen van evenwichtige belangenbehartiging worden hierbij altijd in acht genomen.

De inhoud van dit crisisplan verwoordt naar mening van het bestuur de wijze waarop evenwichtige belangenafweging heeft plaatsgevonden. Met andere woorden: dit crisisplan is o.m. het resultaat van de evenwichtige belangenafweging.

Onderstaande tabel geeft inzicht in welke groepen belanghebbenden worden beïnvloed door een specifieke crisismaatregel.

	Actieve deelnemer	Gewezen deelnemer	Pensioen-gerechtigde	Werk-gever
Geen toeslag	X	X	X	
Premie verhogen	X			X
Korten	X	X	X	
Versoberen regeling	X			X
Aanpassen beleggingsbeleid				

Korting van rechten leidt voor pensioengerechtigden tot direct koopkrachtverlies. Gelet op het feit dat noodmaatregelen 'premieverhoging' en 'verlaging van pensioenopbouw' vooral actieve deelnemers raken vindt het bestuur dat een uniforme korting van aanspraken alle stakeholders op een evenwichtige manier treffen, indien en voor zover er geen sprake is van andere ingezette maatregelen die naast bovengenoemde maatregelen de actieven onevenredig raken.

5 Wijze van communiceren

Indien het bestuur genoodzaakt is om een herstelplan in te dienen of om rechten te korten zal zij tijdig communiceren naar de volgende stakeholders/organen:

1 DNB

2 Verantwoordingsorgaan

En vervolgens in willekeurige volgorde met:

3 Deelnemers (actieven, inactieven, pensioengerechtigden en slapers)

4 Sociale partners

5 Administrateur (onder andere vanwege de bezetting en Q&A helpdesk)

6 Actuaris (certificerend en adviserend)

7 Accountant

8 Vermogensbeheerder (inzake beleggingsbeleid)

Indien een crisissituatie zich voordoet is communicatie met deelnemers en overige stakeholders van groot belang. De verantwoordelijkheid voor het initiëren van de communicatie ligt bij de communicatiecommissie. De volgende communicatiemiddelen zijn hiervoor beschikbaar en zullen worden ingezet bij een crisissituatie:

- de website van het pensioenfonds. Deze website die onder meer informatie biedt over bestuurszaken, financiële ontwikkeling van het pensioenfonds en wetenswaardigheden over pensioenregelingen en pensioenen in het algemeen. Met deze website worden eveneens pensioengerechtigden bereikt. Vanaf deze website zijn eveneens officiële documenten van het pensioenfonds te vinden waaronder dit financieel crisisplan. De website zal binnen een termijn van 1 week na de crisissituatie worden geüpdatet.
- E-mail service. SPF zal indien een crisissituatie zich voordoet binnen een termijn van 6 weken nadere informatie verschaffen middels een (extra) uitgave van een E-mail-alert.
- het jaarlijkse uniform pensioenoverzicht (UPO) waarin per deelnemer een overzicht wordt gegeven van de hoogte van de verworven pensioenaanspraken en een opgave van de reglementair te bereiken pensioenaanspraken. Het UPO bevat ook informatie over de toeslagverlening en een opgave van de aan het desbetreffende of voorafgaande kalenderjaar toe te rekenen waardeaan groei van pensioenaanspraken.
- voorlichtingsbijeenkomsten. Het pensioenfonds is voornemens om voorlichtingsbijeenkomsten te geven indien crisissituaties tot veel vragen bij (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden leiden.

Tevens zal bij het besluit om de rechten te korten met de stakeholders extra worden gecommuniceerd via de website, de digitale nieuwsbrief, E-mail alert en via een toegezonden brief waarin de reden en aard van de door te voeren korting nader wordt toegelicht.

Het onderhavige crisisplan wordt na het bestuursbesluit (accordering) als volgt gecommuniceerd naar de stakeholders:

- In de volgende E-mail-nieuwsbrief gememoreerd
- Crisisplan wordt op de website geplaatst

In onderstaande tabel staat weergegeven hoe het pensioenfonds zal communiceren over het crisisplan en in de verschillende stadia van een crisis.

Communicatie-fase	Moment van communiceren	Hoofdboodschap	Doelgroep	Kanalen / middelen
Fase 1: Communicatie over het crisisplan	Na vaststellen crisisplan, binnen 2 weken	- Bestaan en doel van crisisplan - Inhoud op hoofdlijnen: belangrijkste maatregelen inclusief gevolgen voor belanghebbenden, te weten - Regulier beleid - Aanpassen beleggingsbeleid - Versoberen regeling - Korten van rechten - Belangenafweging	- actieve deelnemers - gewezen deelnemers - pensioen-gerechtigden - werkgever - sociale partners - toezichthouders - Verantwoording sorgaan - Sleutelfunctiehouders Actuarieel, Interne Audit, Risico	- website - E-mail - nieuwsbrief
Fase 2: Aanvang crisissituatie c.q. calamiteit	Binnen 1 week na aanvang crisis/calamiteit	- Verslechtering financiële situatie fonds - Mogelijke maatregelen inclusief gevolgen: - Aanpassen beleggingsbeleid - Versoberen regeling - Korten van rechten - Impact en afweging maatregelen - Belangenafweging	- toezichthouders - verantwoordingsorgaan - accountant - adviserend actuaris - certificerend actuaris - sponsoren - administrateur - pensioen-uitvoerder - vermogens-beheerder - Sleutelfunctiehouders Actuarieel, Interne Audit, Risico	- telefoon - E-mail - bijeenkomst VO
Fase 3: Bestuursbesluit over maatregelen	Binnen 1 week na besluit bestuur	- Financiële situatie - Maatregel(en) die genomen worden - Gevolgen van de maatregelen voor de deelnemer - Evenwichtige verdeling en belangenbehartiging - Verwachtingen	- actieve deelnemers - gewezen deelnemers - pensioen-gerechtigden - werkgever - toezichthouders - administrateur - verantwoording sorgaan	- website (1 week) - E-mail - Brief - telefoon/ website

			▪ Sleutelfunctiehouders Actuarieel, Interne Audit, Risico ▪	
Fase 4: Ongedaan maken maatregelen	Binnen 1 maand na besluit bestuur	▪ Verbetering financiële situatie ▪ Maatregelen (gedeeltelijk) ongedaan gemaakt ▪ Gevolgen van het ongedaan maken van de maatregelen voor de deelnemer ▪ Evenwichtige verdeling en belangenbehartiging	▪ actieve deelnemers ▪ gewezen deelnemers ▪ pensioen-gerechtigden ▪ werkgever ▪ sociale partners ▪ toezichthouders ▪ verantwoording sorgaan	▪ brief ▪ website ▪ E-mail ▪ nieuwsbrief

6 Wijze van besluitvorming

De besluiten worden genomen door het gehele bestuur met meerderheid van stemmen. Hierbij wordt het in beginsel (reguliere) besluitvormingsproces van het bestuur van het pensioenfonds doorlopen.

Bij spoedeisende zaken worden echter besluiten genomen middels:

1. Een extra vergadering die op korte termijn (1 week) ingelast wordt
2. Een besluit buiten vergadering om, welke telefonisch of per E-mail genomen wordt. Een besluit wordt altijd per e-mail bevestigd en op een volgende reguliere bestuursvergadering nogmaals bekrachtigd en genotuleerd.

De verantwoordelijkheid om een extra vergadering in te plannen c.q. een besluit buiten vergadering om te nemen, ligt primair bij de Voorzitter of, bij een crisissituatie of calamiteit mbt het vermogensbeheer, de voorzitter van de Beleggingsadviescommissie. De voorzitter van de Beleggingsadviescommissie ontvangt informatie van de vermogensbeheerder waaruit blijkt dat een crisissituatie of een calamiteit zich voor heeft gedaan c.q. zich dreigt voor te doen.

Het bestuur van het pensioenfonds ziet zichzelf bij een crisissituatie als het crisisteam. De lijnen binnen het bestuur zijn kort en de bestuursleden kunnen elkaar eenvoudig en snel (per mail en telefoon) bereiken om met elkaar te overleggen over de crisissituatie. Alle kennis over het pensioenfonds is dan ook gebundeld binnen het bestuur. Indien nodig wordt door het bestuur advies ingewonnen bij de externe adviseur van het pensioenfonds. Het verantwoordingsorgaan wordt vooraf gekend bij een eventueel te nemen noodmaatregel.

Het reguliere proces is als bijlage A bij dit crisisplan opgenomen. De actuele contactgegevens van bestuursleden en overige gremia en instanties zijn als bijlage C bij dit crisisplan opgenomen.

In onderstaande tabel wordt per maatregel weergegeven welke partijen betrokken worden in het besluitvormingsproces en hoe de procesgang in grote lijnen verloopt. Tevens is per maatregel een bandbreedte weergegeven van de tijdsspanne die nodig zal zijn om tot zorgvuldige besluitvorming te komen.

Maatregel	Betrokken partijen	Beschrijving proces	Tijdslijn
Premie	Sociale partners/ bestuur	Aanpassen premie in overleg met sociale partners	i.b. na afloop van de cao overeenkomst
Geen indexatie	Bestuur	Bestuursbesluit; o.b.v. financiële positie per 31 oktober of 30 november	1 – 3 weken
Aanpassen beleggingsmix	Bestuur/beleggingsadviescommissie	Aanpassen mix gehoord advies beleggingsadviescommissie	2-3 maanden

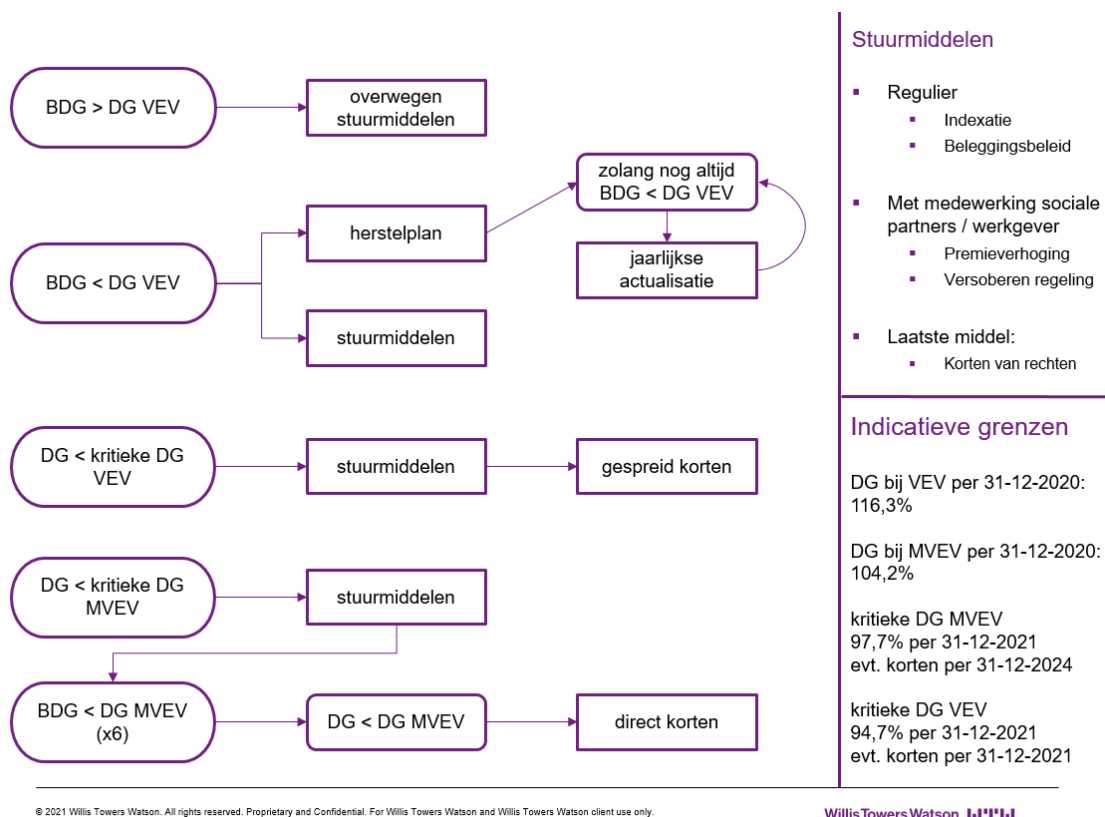
Versoberen regeling	Sociale partners/ bestuur/ verantwoordingsorgaan	Aanpassen regeling na akkoord sociale partners en advies verantwoordingsorgaan	6-12 maanden
Korten rechten	Bestuur/verantwoordings- orgaan	Korten aanspraken en rechten gehoord advies verantwoordingsorgaan	1– 3 maanden

7 Jaarlijkse toetsing crisisplan

Het crisisplan is een bijlage van de ABTN. De ABTN wordt periodiek door het (bestuur van het) pensioenfonds geëvalueerd, getoetst en waar nodig aangepast. Het crisisplan zal jaarlijks geupdate worden, nadat het herstelplan is ingediend en door DNB goedgekeurd. Het huidige crisisplan is gebaseerd op de economische parameters per 31 december 2020. Het pensioenfonds heeft, eveneens als bijlage bij de ABTN, een Integraal risicomanagementbeleid opgesteld. In dit beleidsdocument zijn alle aan het pensioenfonds gerelateerde risico's beschreven. Ook deze risico's worden periodiek getoetst en waar nodig aangepast.

Indien een crisissituatie heeft plaatsgevonden voor het pensioenfonds en het bestuur hierop heeft geacteerd dan zal het bestuur naderhand de effectiviteit van het onderhavige crisisplan beoordelen en waar nodig het crisisplan aanpassen. Bij de evaluatie van het crisisplan worden eventuele aanbevelingen van het intern toezicht betrokken.

7.1 Flowchart beoordeling DG en BDG ten aanzien van het crisisplan

In bovenstaande flowchart kan procesmatig onderscheid gemaakt worden tussen de kritieke dekkinggraad in het kader van het VEV en de kritieke dekkinggraad in het kader van het MVEV.

- De kritieke dekkinggraad in het kader van het VEV per eind 2021 is weergegeven (94,7%) gebaseerd op de actualisatie van het herstelplan per eind 2020 met een looptijd tot eind 2030. Dit is een voorzichtige schatting van de benodigde dekkinggraad om ten tijde van de eerstvolgende actualisatie van het herstelplan niet tot korting over te hoeven gaan: leidend voor de uiteindelijke besluitvorming is de actualisatie van het herstelplan per eind 2021 op basis van de actuariële en financiële cijfers van dat moment, en het moment waarop in de analyse de vereiste dekkinggraad bereikt dient te zijn verschuift dan naar eind 2031. Dit komt doordat de resterende looptijd van het herstelplan telkens 10 jaar is (d.w.z. de einddatum van het herstelplan verschuift elk jaar). Eventueel is er bovendien nog wat extra ruimte om een korting te voorkomen door gebruik te maken van de tijdelijke mogelijkheid om een langere looptijd van 10 jaar in het herstelplan te veronderstellen; hier is momenteel geen rekening mee gehouden.

- Voor het MVEV is de situatie wat anders: hierbij schuift de einddatum niet mee, maar blijft op het 6e opeenvolgende meetmoment (per jaareinde) liggen waarbij de beleidsdekkingsgraad lager is dan minimaal vereist. Voor SPF is dit een stuk minder acuut, want dit potentiële 6e meetmoment ligt pas eind 2024. Volgens het huidige herstelplan dient de dekkingsgraad per eind 2021 op 97,7% te liggen zodat naar verwachting per eind 2024 de beleidsdekkingsgraad op voldoende niveau ligt.

8 Financieel herstel; beleid inzake al dan niet ongedaan maken van maatregelen

Indien de financiële situatie van het pensioenfonds is verbeterd, is het bestuur bevoegd om kortingen die op grond van dit artikel 23 van het reglement 2015 (en artikel 25 van het basisreglement) zijn toegepast geheel of gedeeltelijk ongedaan te maken, ingeval de inhaaltoeslagen conform artikel 14 van het reglement 2015 (en artikel 15 van het basisreglement) volledig zijn toegekend en de financiële positie van het pensioenfonds voor en na herstel van de korting voldoet aan de nader door het bestuur vast te stellen voorwaarden (zie hieronder).

Indien en voor zover het bestuur besluit tot het verlenen van een toeslag, dan komen de volgende pensioenen voor toeslagverlening in aanmerking:

- a. pensioenaanspraken van de deelnemers
- b. premievrij gemaakte opgebouwde pensioenaanspraken van de gewezen deelnemers
- c. pensioenrechten van pensioengerechtigden

Daarnaast is het bestuur bevoegd tot het verlenen van inhaaltoeslagverlening. Het verlenen van inhaaltoeslagen wordt gedaan voor zover hiervoor door het bestuur vast te stellen financiële ruimte er is. Een en ander zoals opgenomen in de actuariële en bedrijfstechnische nota. Een besluit tot inhaaltoeslagverlening behoort tot de discretionaire bevoegdheid van het bestuur. Er bestaat geenszins recht op en kan door geen van de aanspraak- en/of pensioengerechtigden worden afgedwongen. Indien een wijziging van het hierboven beschreven toeslagbeleid plaatsvindt, geldt de wijziging voor alle (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en andere aanspraakgerechtigden.

Indien in een jaar de beleidsdekkingsgraad groter of gelijk is aan de bovengrens van het toeslagbeleid kan het fonds overgaan tot inhaaltoeslagen en/of herstel van kortingen. Een herstel van gemiste toeslagen of kortingen vindt plaats indien de afgelopen vijf jaar in één of meerdere jaren geen volledige toeslag is verleend of een korting is toegepast. Het fonds beschouwt daarbij een korting als een negatieve toeslag.

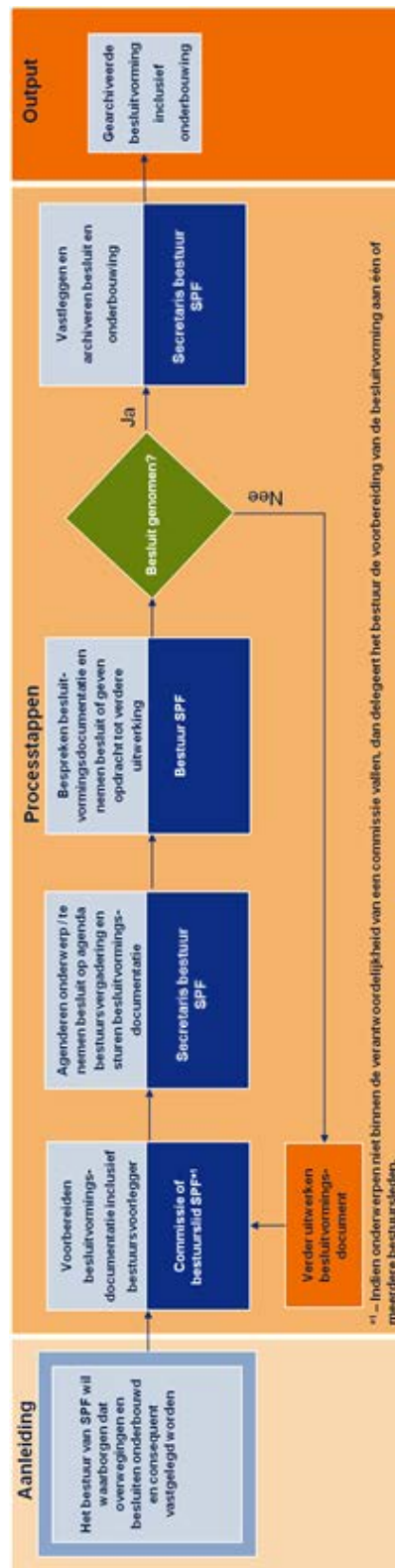
Gemiste toeslagen (inclusief kortingen) worden op persoonsniveau geadministreerd tot vijf jaar in het verleden.

Indien herstel van gemiste toeslagen mogelijk is, worden de gemiste toeslagen cumulatief gerepareerd.

Van het overschot boven de beleidsdekkingsgraad is één vijfde beschikbaar voor de reparatie van gemiste toeslagen (inclusief kortingen). Dit budget zal gebruikt worden voor het cumulatief repareren van de gemiste toeslagen. Het repareren van kortingen heeft voorrang op het repareren van gemiste toeslagen.

Er wordt geen onderscheid gemaakt in status van deelnemers en gepensioneerden/pensioengerechtigden bij het repareren van gemiste toeslagen.

Bijlage A: Besluitvormingsproces bestuur

Bijlage B: Overzicht maatregelen

Maatregelen:	Aanpassen Premiebeleid	Aanpassing pensioenregeling	Korten van rechten	Aanpassen beleggingsbeleid
Realistisch:	Nee, alleen in overleg met werkgevers en sociale partners	Nee, alleen in overleg met sociale partners	Ja, maar alleen als uiterste redmiddel	Nee, want risico mag niet toenemen.
	NB: De premie wordt door sociale partners vastgesteld en vervolgens na afloop van de cao voor de toekomstige pensioenopbouw aangepast.			
Financiële effecten op herstelkracht:	Matig tot grote herstelkracht	Matige herstelkracht	Grote herstelkracht	Matige tot grote herstelkracht
Belanghebbenden:	Werkgevers, actieve deelnemers	Actieve- en/of inactieve deelnemers, slapers	Actieve- en/of inactieve deelnemers, slapers	Actieve- en/of inactieve deelnemers, slapers
Betrokkenen (naast bestuur):	Sociale partners, verantwoordings-orgaan, uitvoerder	sociale partners, verantwoordings-orgaan, uitvoerder	DNB, AFM, verantwoordings-orgaan, uitvoerder	Verantwoordings-orgaan, uitvoerder

Communicatie- traject:	(1) Bestuur: brief naar sociale partners, (2) Werkgevers en bestuur: brief naar deelnemers, DNB en verantwoordings- orgaan	(1) Bestuur: brief naar sociale partners, (2) Werkgevers en bestuur: brief naar deelnemers, DNB en verantwoordings- orgaan	(1) Persoonlijke brief aan alle betrokkenen en belanghebbenden vóór het moment van uitoefening. (2) Updates en nieuws via website (3) Brief naar DNB en verantwoordings- orgaan	(1) Uitvoerder (2) Updates en nieuws via website
---------------------------	--	--	--	---

Bijlage D: Woordvoerderschap en expertisegebieden

Algemeen uitgangspunt woordvoerderschap:

- Centrale meldpunt is het dagelijks bestuur (Voorzitter en Secretaris)

Expertisegebieden:

- Voorzitter:	F.A. (Fred) Heil
- Secretaris:	D. (Daniëlle) Manné
- Penningmeester:	P. (Phil) de Boer
- Vicevoorzitter:	A.D. (Ton) Keetlaer
- Beleggingen:	A.D. (Ton) Keetlaer/
W. (Erwin) Smit
- Financiën:	P. (Phil) de Boer
- Pensioenuitvoering:	D. (Daniëlle) Manné
- Communicatie:	D. (Daniëlle) Manné
- Juridische Zaken/Contacten toezichthouders:	D. (Daniëlle) Manné
- Risicomanagement:	U. (Ugo) Hofman